

CYNGOR BRO MORGANNWG

CANLLAW I'R CYHOEDD GYMRYD RHAN YN Y BROSES GRAFFU

SIARAD YN GYHOEDDUS MEWN PWYLLGOR CRAFFU

Mae Cyngor Bro Morgannwg yn cydnabod y gall aelodau o'r cyhoedd wneud cyfraniad pwysig a bod yn ffynhonnell werthfawr o wybodaeth. Felly, mae'r Cyngor yn annog holl drigolion y Fro i gymryd rhan weithredol ym mhroses Graffu'r Fro.

Mae'r Canllaw hwn yn rhoi gwybodaeth am yr hyn y gall aelodau o'r cyhoedd ei ddisgwyl wrth gymryd rhan mewn cyfarfod Pwyllgor Craffu.

Noder fod y canllaw hwn ond yn ymdrin ag eitemau busnes cyffredinol sy'n cael eu hystyried gan y Pwyllgorau Craffu, sef eitemau sydd wedi'u cynnwys yn yr agenda gyhoeddedig.

Pan fydd mater o bryder/diddordeb mawr i'r cyhoedd yn codi, bydd trefniadau gwahanol yn berthnasol. Cadeirydd perthnasol y Pwyllgor Craffu fydd yn penderfynu ar hyd amser siarad, yn seiliedig ar lefel diddordeb y cyhoedd.

CYNNWYS

- 1 Beth yw Craffu?
- 2 Ble a phryd mae Pwyllgorau Craffu yn cwrdd.
- 3 Gweddarlledu Cyfarfodydd.
- 4 Sut gall fy "llais" gael ei glywed?
- 5 Pwy sy'n gallu siarad?
- 6 Am ba hyd y mae'n rhaid i mi siarad?
- 7 Am beth alla i siarad yn y cyfarfod?
- 8 Am beth na allaf siarad yn y cyfarfod?
- 9 Presenoldeb yn y cyfarfod.
- 10 Ble ydw i'n eistedd?
- 11 Pryd fydda i'n siarad?
- 12 A alla i rannu dogfennau ategol neu ddefnyddio cymhorthion gweledol?
- 13 Unwaith y byddaf wedi siarad.
- 14 Sut ydw i'n cofrestru i siarad?
- 15 Sylwadau ysgrifenedig.
- 16 Gwybodaeth ychwanegol
- 17 Hysbysiad Preifatrwydd.

1 Beth yw Craffu?

- 1.1 Mae proses Graffu'r Cyngor yn rhoi cyfle i Aelodau Etholedig ("Cynghorwyr") archwilio'r gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu darparu a gofyn cwestiynau ar sut y gwnaed penderfyniadau. Rhaid i Bwyllgorau Craffu hefyd wneud trefniadau i wrando ar farn y cyhoedd a'r gymuned. Un o rolau'r Pwyllgor Craffu yw rhoi ystyriaeth i'r safbwyntiau hynny wrth ystyried y mater perthnasol ac, os ystyrir bod hynny'n briodol, trosglwyddo'r safbwyntiau hynny i Gabinet y Cyngor i'w hystyried ganddynt hwy.
- 1.2 Mae'n bwysig bod yn ymwybodol nad yw'r Pwyllgorau Craffu yn delio ag ymholiadau, pryderon na chwynion unigol. Dylech gofio hefyd bod cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu yn gyfarfod a gynhelir yn gyhoeddus ond nid yw'n Gyfarfod Cyhoeddus.
- 1.3 Mae gan y Cyngor bum Pwyllgor Craffu:

Perfformiad Corfforaethol ac Adnoddau

Mae'r Pwyllgor Craffu hwn yn ymdrin â gwaith mewnol y Cyngor a'i gyllid.

Yr Amgylchedd ac Adfywio

Mae'r Pwyllgor Craffu hwn yn ymdrin â Rheoli Gwastraff, Cyfleusterau Hamdden (fel parciau ac ardaloedd chwarae), Cynnal a Chadw Priffyrdd, Cynllunio (ond nid materion fel ceisiadau cynllunio), Trafnidiaeth a Datblygu Economaidd.

Cartrefi a Chymunedau Diogel

Mae'r Pwyllgor Craffu hwn yn ymdrin â Thai Cyngor a gwaith cynnal a chadw cysylltiedig, Tai Sector Preifat, Iechyd yr Amgylchedd a Diogelwch Cymunedol a Throseddau ac Anhrefn (gan gynnwys Gwasanaethau Troseddau Ieuenctid).

Dysgu a Diwylliant

Mae'r Pwyllgor Craffu hwn yn ymdrin â phob mater Ysgolion, (sy'n cynnwys Gwella Ysgolion, Addysg Ôl-16, ac Addysg Gymunedol) Gwasanaethau Ieuenctid a'r Gwasanaeth Llyfrgelloedd, yn ogystal â materion sy'n ymwneud â chydaddoldeb.

Byw'n Iach a Gofal Cymdeithasol

Mae'r Pwyllgor Craffu hwn yn ymdrin â'r Gwasanaethau i Oedolion (e.e.,

megis Cartrefi Gofal), Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc (e.e. Gwasanaeth Mabwysiadu), a Byw'n Iach a Hamdden i sicrhau bod trigolion Bro Morgannwg yn byw bywydau iach a bod pobl sy'n agored i niwed yn cael eu hamddiffyn a'u cefnogi.

2 Ble a phryd mae Pwyllgorau Craffu yn cwrdd?

- 2.1 Mae pob un o bum Pwyllgor Craffu'r Cyngor yn cyfarfod tua 10-12 gwaith y flwyddyn. Mae cyfarfodydd fel arfer yn dechrau am 6:00pm ac fel arfer fe'u cynhelir yn Siambr y Cyngor yn y Swyddfeydd Dinesig yn y Barri. Fodd bynnag, ar adegau, gellir defnyddio lleoliad arall (e.e. gall y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant gyfarfod mewn ysgol). Mae rhestr o holl gyfarfodydd y Pwyllgorau Craffu ar gyfer y Flwyddyn Ddinesig bresennol (Mai i Ebrill) ar gael ar wefan y Cyngor drwy ddilyn y ddolen ganlynol:
valeofglamorgan.gov.uk/cy/our_council/Council-Structure/minutes_agendas_and_reports/minutes-agendas-and-reports.aspx.
- 2.2 Bydd y darpariaethau yn y ddogfen hon hefyd yn berthnasol i holl gyfarfodydd y Pwyllgor Cynllunio y mae'r Cyngor / Cadeirydd yn penderfynu eu cynnal ar sail rithwir yn unig neu ar sail hybrid (h.y. presenoldeb o bell).

3 Gweddarlledu Cyfarfodydd

- 3.1 Yn amodol ar ddeddfwriaeth a / neu weithdrefnau'r Cyngor, gellir darlledu cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu yn fyw dros y rhyngwyd (gweddarlledu) sy'n caniatáu i aelodau o'r cyhoedd wyllo'r cyfarfod o bell. Bydd aelodau o'r cyhoedd sydd wedi cofrestru i siarad yn cael gwybod am hyn cyn y cyfarfod.

4 Sut gall fy "llais" gael ei glywed?

- 4.1 Gall eich "llais" gael ei glywed mewn Pwyllgor Craffu drwy ddwy ffordd. Os byddwch yn dewis hynny, gallwch ofyn am gael siarad mewn Pwyllgor Craffu neu fel arall, gallwch anfon sylwadau ysgrifenedig. Mae'r weithdrefn ar gyfer cyflwyno sylwadau ysgrifenedig i'w gweld yn adran 15 y Canllaw hwn.

5 Pwy sy'n gallu siarad?

- 5.1 Mae gan unrhyw un sy'n byw neu'n gweithio ym Mro Morgannwg ac sydd wedi cofrestru, yr hawl i siarad mewn cyfarfod a drefnwyd o un o Bwyllgorau Craffu'r Cyngor.
- 5.2 Nid sesiwn holi ac ateb yw'r cyfarfod a gofynnir i siaradwyr wneud datganiadau sy'n berthnasol i'r pwnc ac osgoi ailadrodd.

- 5.3 Bydd nifer y siaradwyr cyhoeddus yn gyfyngedig, a bydd hyn yn dibynnu ar nifer y cofrestriadau a ddaw i law.
- 5.4 Os bydd person o dan 16 oed yn dymuno siarad mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu, rhaid iddo fod yng nghwmni oedolyn.
- 5.5 Tystion Arbenigol – Lle y bo'n briodol, gellir gofyn i dystion sydd â gwybodaeth neu brofiad penodol annerch y Pwyllgor Craffu ar fater penodol. Pan ofynnir i dyst roi tystiolaeth, yna'r Cadeirydd fydd yn penderfynu faint o amser siarad a roddir iddynt. **Ni fydd hyn yn effeithio ar faint o amser siarad cyhoeddus a geir.**

6 Am ba hyd y mae'n rhaid i mi siarad?

- 6.1 Ar gyfer pob eitem ar yr agenda, bydd cyfanswm o 15 munud o amser siarad ar gyfer aelodau o'r cyhoedd (ar yr amod eu bod wedi cofrestru i siarad). Os bydd nifer o geisiadau i siarad, bydd y Cadeirydd fel arfer yn caniatáu hyd at uchafswm o 5 siaradwr unigol fesul eitem ar yr agenda (h.y. 3 munud i bob siaradwr). Bydd siaradwyr unigol sydd wedi cofrestru i siarad yn cael eu cyfyngu i 3 munud ar eitem agenda.
- 6.2 Pan fydd nifer o geisiadau i siarad wedi dod i law, sy'n fwy na'r uchafswm a ganiateir fel arfer o 5 siaradwr unigol, yna bydd y trefniadau siarad yn seiliedig ar lefel diddordeb y cyhoedd a faint o amser siarad a bennir gan y Cadeirydd.

Nid yw'r Canllaw hwn yn berthnasol i Aelodau Etholedig Bro Morgannwg, gan eu bod yn ddarostyngedig i weithdrefnau Cyfansoddiad y Cyngor, sy'n rhoi'r hawl iddynt siarad gyda chaniatâd y Pwyllgor.

7 Am beth alla i siarad yn y cyfarfod?

- 7.1 Rhaid i aelod o'r cyhoedd, sy'n siarad ar eitem agenda, gyfeirio ei araith at yr eitem y maent wedi cofrestru i siarad arni ar yr agenda ac ni all fynd i'r afael ag eitemau eraill ar yr agenda nac unrhyw fater nad yw'n gysylltiedig. Dylech sicrhau:
- Bod eich sylwadau'n glir ac yn gryno a'u bod yn uniongyrchol gysylltiedig â'r eitem agenda y gwnaethoch gais i gael siarad yn ei gylch;
 - Eich bod yn osgoi ailadrodd pwyntiau a wnaethpwyd o'r blaen gan unrhyw siaradwyr cyhoeddus cynharach; Bod eich barn wedi'i chyfyngu i fanteision neu anfanteision yr eitem a'ch bod yn tynnu sylw at sut allai'r eitem effeithio ar ddarparu gwasanaethau i grwpiau penodol o ddinasyddion yn y Fro; a
 - Nad yw eich sylwadau'n ddifenwol, yn wahaniaethol nac yn cynnwys iaith sarhaus.

8 Am beth na allaf siarad yn y cyfarfod?

- 8.1 Mae hawl y cyhoedd i siarad yn berthnasol i bob eitem agenda ac eithrio'r canlynol:
- Ymddiheuriadau;
 - Datganiadau o Fuddiant a Chofnodion Cyfarfodydd Blaenorol;
 - Os yw eitem agenda wedi'i thynnu'n ôl;
 - Unrhyw eitem ar yr agenda nad yw'n cynnwys adroddiad ysgrifenedig nac unrhyw eitem ar yr agenda y mae'r Cadeirydd wedi arfer ei ddisgresiwn ar ei gyfer i dynnu'r hawl i siarad yn gyhoeddus yn ôl, e.e. cyflwyniad; a
 - Pan fydd y Pwyllgor Craffu yn ystyried eitemau cyfrinachol, bydd y Cadeirydd yn gofyn i bob aelod o'r cyhoedd a'r wasg adael yr ystafell gyfarfod.
- 8.2 Nid yw'r hawl i siarad yn cynnwys yr hawl i ofyn unrhyw gwestiynau i unrhyw Aelod Etholedig, Swyddog Cyngor, mynychwyr gwadd neu unrhyw siaradwr arall.
- 8.3 Bydd gan Gadeirydd y Pwyllgor ddisgresiwn i atal siaradwr cyn i'w amser penodedig ddod i ben os yw'r siaradwr, ym marn y Cadeirydd, yn gwneud unrhyw sylwadau sydd, neu sy'n ymddangos fel pe baent:
- yn ddifennol;
 - yn ddifriol;
 - yn cynnwys iaith dramgwyddus;
 - yn groes i'r gweithdrefnau a nodir yn y protocol siarad cyhoeddus;
 - nad ydynt yn gysylltiedig â'r eitem agenda dan sylw; a
 - neu'n gyfystyr ag ymddygiad nad yw'n briodol fel arall ar gyfer cyfarfod Pwyllgor Craffu.

9 Presenoldeb yn y cyfarfod.

- 9.1 Gofynnir i aelodau o'r cyhoedd sydd wedi cofrestru i siarad gyrraedd 15 munud cyn amser dechrau arferol y cyfarfod a dylent hysbysu'r Swyddog Gwasanaethau Democraidd a Craffu pan fyddant yn cyrraedd.

10 Ble ydw i'n eistedd?

- 10.1 Bydd y Swyddog Gwasanaethau Democraidd a Craffu yn eich rhoi i eistedd ac, ar yr adeg briodol, bydd y Cadeirydd yn gofyn i chi symud i le penodol yn Siambr y Cyngor lle gallwch gael eich gweld a'ch clywed yn glir.

11 Pryd fydda i'n siarad?

11.1 Fel arfer, bydd eitemau agenda sydd â siarad cyhoeddus ynddynt fel arfer yn cael eu hystyried yn gyntaf a byddant yn dilyn y fformat canlynol:

1. Swyddog Cyfrifol o'r Cyngor i gyflwyno'r adroddiad;
2. Os yw'n berthnasol, deiliad portffolio'r Aelod Cabinet i annerch y Pwyllgor Craffu;
3. Tyst Arbenigol i roi tystiolaeth;
4. Aelodau o'r cyhoedd sydd wedi cofrestru i siarad;
5. Aelodau Etholedig Eraill (h.y. nid aelodau o'r Pwyllgor Craffu); a
6. Aelodau Pwyllgor Craffu.

12 A allaf rannu dogfennau ategol neu ddefnyddio cymhorthion gweledol?

12.1 Ni allwch rannu unrhyw ddogfennau ategol yn y cyfarfod na defnyddio unrhyw fath o gymorth gweledol, fel ffotograffau neu ddiagramau. Cynlluniwyd y dyddiad cau ar gyfer cofrestru i siarad neu i wneud sylwadau ysgrifenedig i ddarparu gwybodaeth i'r Pwyllgor Craffu cyn y cyfarfod er mwyn caniatáu i Aelodau roi ystyriaeth lawn i'r pwyntiau a godir.

13 Unwaith y byddaf wedi siarad.

13.1 Ar ôl i chi orffen siarad, dylech fod yn ymwybodol y gall Cadeirydd y Pwyllgor a/neu Aelodau'r Pwyllgor ofyn cwestiynau i chi egluro rhai o'ch sylwadau. Rhaid ichi beidio a mynd i ddadl gydag Aelodau'r Pwyllgor, gan nad ymchwiliad cyhoeddus yw hwn; ond yn hytrach gyfarfod o'r Cyngor. Yna gofynnir i chi ddychwelyd i'ch sedd wreiddiol .

13.2 Bydd y Pwyllgor wedyn yn trafod y mater ymhellach cyn gwneud unrhyw argymhelliad(ion) i'r Cabinet (neu'r Uwch Swyddog sydd â chyfrifoldeb dirprwyedig) y maent yn barnu eu bod yn briodol.

13.3 Os yw'r Cadeirydd yn dweud nad oes unrhyw gwestiynau pellach ac os dymunwch hynny, mae croeso i chi adael y cyfarfod.

D:S Er y bydd Pwyllgor Craffu yn ystyried sylwadau a wnaed gan Siaradwyr Cyhoeddus ac Aelodau Etholedig eraill wrth ystyried materion a ffurfio argymhellion, mae'n ddyletswydd ar y pwyllgor i ddod i'w gasgliad ei hun fel y gwêl yn briodol.

14 Sut ydw i'n cofrestru i siarad?

- 14.1 Cyhoeddir yr agendâu ar gyfer cyfarfodydd y Pwyllgor Craffu ar wefan y Cyngor, 5 diwrnod clir cyn dyddiad y cyfarfod. Mae copïau caled hefyd ar gael i'w harchwilio gan y cyhoedd yn y Swyddfeydd Dinesig, drwy gysylltu â Gwasanaethau Democrataidd a Craffu drwy ddesg y brif dderbynfa.
- 14.2 Bydd y ffurflen gais briodol er mwyn cofrestru i siarad ar gael ar wefan y Cyngor o 8:30am y diwrnod ar ôl cyhoeddi'r agenda drwy'r ddolen ganlynol: https://www.valeofglamorgan.gov.uk/cy/our_council/Council-Structure/Public-Participation-at-Council-Meetings.aspx .
- 14.3 Dylai aelodau o'r cyhoedd sy'n dymuno cofrestru i siarad yn un o gyfarfodydd Pwyllgorau Craffu'r Cyngor wneud cais drwy lenwi'r ffurflen gais briodol erbyn 4.00pm fan bellaf ar y diwrnod gwaith cyn y cyfarfod.
- (Er enghraifft, os bydd y cyfarfod yn disgyn ar Ddydd Mawrth, dylid derbyn ceisiadau i siarad erbyn 4.00pm ar y dydd Llun blaenorol. Os bydd y cyfarfod yn disgyn ar Ddydd Mercher, dylid derbyn ceisiadau i siarad erbyn 4.00pm ar y Dydd Mawrth.)
- 14.4 I gofrestru eich diddordeb dylech lenwi'r ffurflen gais briodol, sydd i'w gweld drwy ddilyn y ddolen we ganlynol:
- https://www.valeofglamorgan.gov.uk/cy/our_council/Council-Structure/scrutiny/Scrutiny.aspx
- Fodd bynnag, os nad oes gennych fynediad i'r rhyngwrwd, gallwch ffonio Gwasanaethau Democrataidd a Craffu ar 01446 709855 i gofrestru eich diddordeb neu ofyn am gael gweld y papurau.
- 14.5 Rhaid i geisiadau gynnwys manylion yr eitem agenda a'r Pwyllgor Craffu perthnasol yr hoffech siarad ynddo. Rhaid i aelodau'r cyhoedd nodi hefyd yn y blwch sylwadau, fanylion penodol y materion y maent am eu codi.
- 14.6 Fel arfer, ymdrinnir â cheisiadau a dderbynnir yn y drefn y daethont i law.
- 14.7 Bydd pawb sydd wedi cofrestru i siarad yn cael eu cynghori cyn y cyfarfod, naill ai drwy e-bost neu drwy eu rhif ffôn cyswllt, os yw eu cais i siarad wedi'i dderbyn, a'u bod yn cael copi o'r canllaw hwn.

15 Sylwadau Ysgrifenedig.

- 15.1 Rydym yn sylweddoli y gallech ei chael hi'n anodd annerch y Pwyllgor yn bersonol. Os felly, rydym yn croesawu cyflwyniadau ysgrifenedig o'ch safbwyntiau/barn a gellir anfon y rhain:

Trwy E-bost i:- Democratic@valeofglamorgan.gov.uk

Neu i'r cyfeiriad post canlynol:

Gwasanaethau Democratiaidd a Craffu
Cyngor Bro Morgannwg, Swyddfeydd Dinesig,
Heol Holltwn,
Y BARRI,
CF63 4RU.

- 15.2 Fel arall, gall aelodau o'r cyhoedd ddefnyddio'r ffurflen electronig ganlynol i gyflwyno sylwadau neu wneud cais i'r Pwyllgor(au) Craffu perthnasol ystyried mater: [Ffurflen Awgrymu Pwnc Ar Gyfer Adolygiad Craffu.](#)

- 15.3 Dylai'r Gwasanaethau Democratiaidd a Craffu dderbyn Sylwadau Ysgrifenedig heb fod yn hwyrach na 4.00pm ar y diwrnod gwaith cyn cyfarfod y Pwyllgor Craffu.

(Er enghraifft, os bydd y cyfarfod yn disgyn ar Ddydd Mawrth, dylid derbyn sylwadau erbyn 4.00pm ar y Dydd Llun blaenorol. Os bydd y cyfarfod yn disgyn ar Ddydd Mercher, dylid derbyn sylwadau erbyn 4.00pm ar y Dydd Mawrth).

16 Gwybodaeth Ychwanegol.

- 16.1 Dim ond os ceisir caniatâd ysgrifenedig rhag blaen gan y Rheolwr Gyfarwyddwr cyn y cyfarfod y caniateir ffilmio a recordio cyfarfodydd.
- 16.2 Dylai siaradwyr ddweud wrth Gwasanaethau Democratiaidd a Craffu ymlaen llaw os oes ganddynt unrhyw anghenion neu ofynion arbennig.
- 16.3 Os oes gennych unrhyw gwestiynau ynghylch siarad cyhoeddus mewn cyfarfod o un o Bwyllgorau Craffu'r Cyngor, neu gyflwyno sylwadau ysgrifenedig, mae croeso i chi gysylltu ag aelod o'r Tîm Gwasanaethau Democratiaidd a Craffu ar y rhif ffôn neu'r cyfeiriad e-bost isod.

Ffôn Gwasanaethau Democratiaidd a Craffu: 01446-709855

E-bost: Democratic@valeofglamorgan.gov.uk

Neu gyfeiriad post: Gwasanaethau Democrataidd a Craffu

Swyddfeydd Dinesig Cyngor Bro Morgannwg,
Heol Holltwn,
Y BARRI
CF63 4RU.

17 Hysbysiad Preifatrwydd.

17.1 Mae'r Hysbysiad Preifatrwydd hwn yn atodol i Hysbysiad Preifatrwydd Corfforaethol y Cyngor y ceir dolen iddo isod)

www.valeofglamorgan.gov.uk/cy/our_council/Website-privacy-notice.aspx

17.2 Mae'r Hysbysiad Preifatrwydd hwn yn benodol ar gyfer Gwasanaethau Democrataidd a Craffu.

17.3 Mae Gwasanaethau Democrataidd a Craffu yn cynnig cymorth a gweinyddiaeth ar gyfer system Bwyllgorau'r Cyngor er mwyn iddo weithredu'n effeithiol. Yn benodol mae'n:

- Trefnu ac amserlennu cyfarfodydd,
- Yn penderfynu a fydd y cyfarfod yn un cyhoeddus,
- Yn cyhoeddi hysbysiaid cyhoeddus yn ymwneud â'r cyfarfod,
- Yn gwahodd unigolion i fynychu,
- Yn ymdrin â gohebiaeth a dderbyniwyd yn ymwneud â busnes y cyfarfod,
- Yn ymdrin ag ymholiadau yn ymwneud â busnes y cyfarfod,
- Yn cymryd cofnodion y cyfarfod perthnasol,
- Yn cyhoeddi agendâu a chofnodion,
- Yn delio ag unrhyw fater arall sy'n berthnasol i fusnes y cyfarfod,
- Yn trefnu i gadw dogfennau ac adroddiadau sy'n ymwneud â'r Pwyllgor.

17.4 Yng nghyd-destun yr hysbysiad hwn mae'r gair cyfarfod yn cynnwys:

- Cyfarfodydd y Cyngor
- Cyfarfodydd Is-bwyllgorau'r Cyngor
- Pwyllgorau Craffu
- Cyfarfodydd Is-bwyllgorau Craffu'r Cyngor
- Pwyllgor Apeliadau Addysg
- Pwyllgor Archwilio; ac
- Unrhyw gyfarfodydd eraill sy'n cael eu cynorthwyo gan y Gwasanaethau Democrataidd a Craffu

17.5 Er mwyn hyrwyddo Llywodraeth a Democratiaeth agored cynhelir y rhan fwyaf o gyfarfodydd y Cyngor yn gyhoeddus ac yn unol â hynny bydd unrhyw beth a

drafodir yn y cyfarfodydd hynny yn gyhoeddus a bydd unrhyw gofnodion, recordiadau neu we-ddarllediadau hefyd yn gyhoeddus. Fodd bynnag, mae yna rai amgylchiadau lle nad yw'n briodol i faterion gael eu trafod yn gyhoeddus, er enghraifft busnes personol unigolion neu wybodaeth sy'n sensitif yn ariannol/fasnachol. Bydd agenda'r cyfarfod yn egluro sut y bydd gwybodaeth yn cael ei thrin.

17.6 Yn unol â hynny, os byddwch:

- yn cyflwyno gwybodaeth i'w thrafod mewn Pwyllgor, neu
- yn mynychu Pwyllgor er mwyn siarad, neu
- yn cyflwyno dogfennau i Bwyllgor, neu
- yn cyflwyno deiseb i Bwyllgor, neu
- yn cyflwyno sylwadau i Bwyllgor, neu
- yn cyflwyno neu'n darparu dogfennau / deisebau ar ran eraill.

17.7 Ymdrinnir â'r wybodaeth hon yn agored ac yn gyhoeddus oni bai nad yw'r cyfarfod, neu ran o'r cyfarfod, sy'n ei drafod yn gyfarfod cyhoeddus yn unol â'r darpariaethau eithrio gwybodaeth yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

17.8 Os ydych yn cael gwybodaeth oddi wrth drydydd parti mae angen i chi sicrhau eu bod yn deall yr uchod a **chydsynio** i'w gwybodaeth gael ei rhoi yn y parth cyhoeddus. Gall y Cyngor ofyn i chi gadarnhau hyn ac efallai na chaiff gwybodaeth ei chyhoeddi ymhellach oni bai ein bod yn fodlon bod trydydd partion wedi cael gwybod am hyn.

Sut rydym yn casglu gwybodaeth gennych?

17.9 Rydym yn casglu gwybodaeth gennych pan fyddwch yn ymweld â <https://www.valeofglamorgan.gov.uk/cy/Index.aspx>. Hefyd, pan fyddwch yn cysylltu â ni yn ysgrifenedig, yn siarad â ni ar y ffôn, yn danfon e-bost neu'n siarad â ni wyneb yn wyneb.

Pa fathau o wybodaeth rydym yn eu casglu gennych?

17.10 Er mwyn darparu'r gwasanaeth, efallai y bydd angen i'r Cyngor brosesu rhan neu'r cyfan o bob un o'r categorïau gwybodaeth bersonol a ganlyn ynghylch aelodau'r cyhoedd neu aelodau etholedig:

- Enw a theitl
- Cyfeiriad
- Rhif ffôn cyswllt
- Cyfeiriad e-bost
- Sylwadau sy'n ymwneud â busnes y Cyngor
- Gofynion arbennig er mwyn mynychu cyfarfodydd, gan gynnwys siarad yn Gymraeg

Sut mae eich gwybodaeth yn cael ei defnyddio?

17.11 Yn unol â'n tasgau cyhoeddus mae'r canlynol yn berthnasol:

- I'w defnyddio yn y cyfarfod fel y nodir uchod,
- Wrth gofrestru i siarad mewn pwyllgorau, bydd manylion aelodau'r cyhoedd yn cael eu cynnwys yng nghronfa ddata gyfrifiadurol y Cyngor
- Gellir rhannu unrhyw gofrestriadau i siarad mewn cyfarfodydd Pwyllgor ac unrhyw wybodaeth a gyflwynir i gynghorwyr a Gwasanaethau Democrataidd a Craffu gyda swyddogion y cyngor a phartneriaid cysylltiedig (e.e. sefydliadau y mae'r Cyngor yn cydweithio â hwy i ddarparu gwasanaethau) am eu harsylwadau a'u hystyriaeth broffesiynol.
- Gellir cadw unrhyw ohebiaeth ysgrifenedig a dderbynnir ar ffeil er mwyn i'r Cyngor gyfeirio ati yn y dyfodol.
- Galluogi Aelodau neu swyddogion y Cyngor i ymchwilio neu gynorthwyo gydag unrhyw faterion y gallech fod wedi'u codi. Hefyd, fel y gallwn roi gwybod i chi am unrhyw ddiweddariadau.
- Cyfeirio eich sylwadau cyhoeddus ar draws Pwyllgorau er mwyn llywio'r broses o wneud penderfyniadau.
- Os rhoddir eich caniatâd datganedig, rhannwch gydag aelodau eraill o'r cyhoedd sydd wedi cofrestru i siarad er mwyn enwebu siaradwr.

Pwy all weld eich gwybodaeth?

17.12 Fel arfer byddwn ond yn rhannu data personol gyda staff Cyngor Bro Morgannwg neu Aelodau Etholedig sydd ei angen i gyflawni eu swyddogaethau. Fodd bynnag, fel yr amlinellir uchod, os caiff ei drafod mewn cyfarfod cyhoeddus, bydd y wybodaeth ar gael i'r cyhoedd.

17.13 Yn ogystal, mae'n bosibl y byddwn yn dibynnu ar nifer o eithriadau, sy'n ein caniatáu i rannu gwybodaeth heb fod angen nodi sail gyfreithlon ar gyfer y rhannu a heb fod angen rhoi gwybodaeth i chi am y rhannu.

Seiliau cyfreithiol

17.14 Ein **seiliau cyfreithiol** ar gyfer prosesu eich gwybodaeth personol yw:

- Caniatâd.
- Os yw'r prosesu'n angenrheidiol er mwyn cyflawni tasg a gyflawnir gennym er budd y cyhoedd neu wrth arfer yr awdurdod a freiniwyd ynom.

- Mae'r prosesu'n angenrheidiol er mwyn diogelu eich buddiannau hanfodol chi neu fuddiannau unigolyn arall.
- Mae'r prosesu'n angenrheidiol er mwyn cydymffurfio â rhwymedigaeth gyfreithiol yr ydym yn ddarostyngedig iddi.

Beth yw'ch hawliau o ran y data personol rydym yn ei brosesu?

17.15 Mae'r hawliau'n cynnwys:

- **Mynediad** – gallwch ofyn am gopiâu o unrhyw wybodaeth bersonol amdanoch a gedwir gan y Cyngor.
- **Cywiro** - gallwch ofyn i ni gywiro unrhyw wybodaeth anghywir.
- **Dileu** – gallwch ofyn i ni ddileu eich gwybodaeth bersonol. Gall y Cyngor wrthod dileu gwybodaeth os oes gennym reswm cyfreithiol dros ei chadw.
- **Hygludedd** – gallwch ofyn i ni drosglwyddo eich data personol i wahanol wasanaethau neu atoch chi.
- **Hawl i wrthwynebu prosesu data neu gyfyngu arno** – mae gennych yr hawl i wrthwynebu sut mae eich data'n cael ei ddefnyddio a sut bydd yn cael ei ddefnyddio yn y dyfodol.
- **Hawl i atal penderfyniadau awtomatig** – mae gennych yr hawl i herio penderfyniad sy'n effeithio arnoch sydd wedi'i wneud yn awtomatig heb ymyrraeth gan fod dynol.

Am faint y byddwn yn cadw eich gwybodaeth?

17.16 Byddwn yn cadw a dileu'r holl gofnodion yn unol â'n hamserlen cadw cofnodion.

Cysylltwch â'r Adran Gwasanaethau Democrataidd a Craffu ar 01446 709 855 neu Democratic@valeofglamorgan.gov.uk am ragor o wybodaeth.

Pa fesurau diogelwch sydd ar waith i amddiffyn eich gwybodaeth rhag cael ei cholli, ei newid neu'i chamddefnyddio?

17.17 Rydym wedi ymrwymo'n gryf i ddiogelu data a byddwn yn cymryd yr holl gamau rhesymol a phriodol i ddiogelu eich gwybodaeth bersonol rhag cael ei cholli, ei chamddefnyddio, ei newid neu ei llygru, a rhag mynediad heb ei awdurdodi. Rydym wedi rhoi gweithdrefnau corfforol, electronig a rheoliadol ar waith i ddiogelu'r wybodaeth rydych yn ei rhoi i ni. Fodd bynnag, ni allwn warantu diogelwch unrhyw wybodaeth rydych yn ei hanfon atom. Rydym yn argymhell eich bod yn cymryd pob cam posib i warchod eich gwybodaeth

personol.

Gwe-ddarlledu

17.18 Nodwch y bydd rhai o gyfarfodydd Cyngor Bro Morgannwg yn cael eu gwe-ddarlledu, byddwch yn cael gwybod ar lafar os bydd y cyfarfod rydych yn ei mynychu yn cael ei we-ddarlledu. Os digwydd hynny, mae hyn yn golygu y cewch eich cofnodi'n weledol ac mewn sain ac y bydd ar gael ar y rhyngwyl. Gwneir hyn at ddibenion cefnogi a hyrwyddo ymgysylltu democrataidd a budd y cyhoedd. Byddwn yn cadw'r data am 6 blynedd ac yna'n ei gynnig i'r Archifydd yn Archifdy Morgannwg ar gyfer cadw'n barhaol. Mae gennych hawl i wneud cais i gael mynediad at, i gywiro, i gyfyngu, i wrthwynebu neu i ddileu'r data hwn.

Cwynion

17.19 Os hoffech wneud cwyn am y defnydd o'ch data personol gallwch gysylltu â'n Swyddog Diogelu Data:

Drwy'r post: Uned Rhyddid Gwybodaeth

Swyddfeydd Dinesig, Heol Holltwn, y Barri, CF63 4RU.

Dros y ffôn: 01446 700111.

Drwy e-bost: DPO@valeofglamorgan.gov.uk

17.20 I gael cyngor annibynnol ar faterion rhannu data, preifatrwydd a diogelu data, gallwch gysylltu â Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (CG) yn www.ico.org.uk